

TEOLOGIJA TELESA

za mlade

ODKRIJ BOŽJI NAČRT
ZA LJUBEZEN IN ŽIVLJENJE

PRIROČNIK ZA STARŠE

TEOLOGIJA TELESA

za mlade

ODKRIJ BOŽJI NAČRT
ZA LJUBEZEN IN ŽIVLJENJE

PRIROČNIK ZA STARŠE

JASON EVERT

ZALOŽBA
DRUŽINA

EMANUEL

Teologija telesa za mlade – Priročnik za starše

Naslov izvirnika: Theology of the Body for Teens – Parent's Guide

Avtor besedila: Jason Evert

© izvirnika: Ascension Press, LLC, 2008

© za slovensko izdajo: Emanuel d. o. o. in Družina d. o. o.

Imprimatur za Teologijo telesa za mlade – Priročnik za starše je Slovenska škofovska konferenca podelila 26. aprila 2013, prot. št. 151/13

Prevod: Mario Jurišič

Lektoriranje: Ana Pavlek

Oblikovanje naslovnice: Tadej Pirnovar, Družina d. o. o.

Fotografija na naslovnici: Tamino Petelinšek

Grafična priprava: Tadej Pirnovar, Družina d. o. o.

Izdali in založili: založbi Emanuel d. o. o. in Družina d. o. o.

Za založbo Emanuel: Katarina Šimenc

Za založbo Družina: Tone Rode

Naklada: 500

Tiskano v Sloveniji

CIP - Kataložni zapis o publikaciji

Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-1:613.88(035)

27-47-447(035)

EVERT, Jason

Teologija telesa za mlade. Priročnik za starše / Jason Evert ; [prevod Mario Jurišič]. - Ljubljana : Družina : Emanuel, 2013

Prevod dela: Theology of the body for teens. Parent's guide

ISBN 978-961-222-951-1

265948928

Ljubljana 2013

Večina fotografij v knjigi je iz izvirnika. Avtorji novih fotografij: Tatjana Splichal (na straneh 9, 31, 38, 56, 61, 63, 69,); Tamino Petelinšek (na strani 20); Fotolia (na straneh 16, 17, 33).

Prepovedano je vsakršno kopiranje, prepisovanje ali razmnoževanje gradiv iz Teologija telesa za mlade – Priročnik za starše brez pisnega dovoljenja založb Emanuel ali Družina.

Vse informacije o knjigah založbe Družina najdete na spletni strani: www.druzina.si.

Vse informacije o knjigah založbe Emanuel najdete na spletni strani: <http://zalozba-emanuel.si>.

VSEBINA

Prvo poglavje: <i>Ustvarjeni za ljubezen</i>	5
Drugo poglavje: <i>Opredeleitev ljubezni: dajanje proti izrabljanju</i>	11
Tretje poglavje: <i>Golota brez sramu</i>	17
Četrto poglavje: <i>Upanje in odrešenje v Kristusu</i>	25
Peto poglavje: <i>Resnica in svoboda</i>	31
Šesto poglavje: <i>Govorica telesa</i>	37
Sedmo poglavje: <i>Svobodna, popolna, zvesta, rodovitna</i>	43
Osmo poglavje: <i>Zakon</i>	49
Deveto poglavje: <i>Celibat in redovno življenje</i>	55
Deseto poglavje: <i>Odkrivanje poklicanosti</i>	61
Enajsto poglavje: <i>S čistimi mislimi na skupni poti proti cilju</i>	67
Dvanajsto poglavje: <i>Živeti dobro (in svobodno!)</i>	75
Opombe	81

UVOD

Poleg mladostnika obstaja samo še ena oseba, ki še bolj kot on sovraži pisanje domačih nalog – to je njegov starš. Kot oče treh majhnih otrok, ki so trenutno še v plenicah, zelo dobro razumem neprecenljivo vrednost prostega časa. Zato se vam vnaprej zahvaljujem, da ste v roke vzeli to knjižico in jo berete. Upam, da bo ta knjižica predstavljala naložbo, ki je vredna vašega prostega časa.

Kot starš ste glavni odgovorni za vzgojo svojih otrok, zato imate pravico izvedeti, kakšno vsebino bomo vašemu sinu ali hčerki predstavili pri tečaju *Teologija telesa za mlade*. To knjižico smo napisali z namenom, da vam na kratko predstavimo teme, ki jih bodo vaši mladostniki s pomočjo učbenika obravnavali, in predloge, s katerimi bodo lahko vsebino teh tem v svojem življenju dejansko uresničevali.

Pri pogovorih o spolnosti nekateri starši svojim mladostnikom pripravijo številne pridige o čistosti. Drugi starši si te teme ne drznejo niti omenjati. Ne glede na to, v katero izmed teh dveh skupin staršev spadate, si želimo, da bi vam ta knjižica omogočila učinkovito sporazumevanje z vašim mladostnikom. Sodeč po raziskavah večina odraslih (91 %) in mladih (87 %) meni, da bi se mladi lažje vzdržali spolnih odnosov, če bi se o spolnosti lahko pogovarjali s starši. Kljub temu je skoraj 40 % mladih izjavilo, da se s starši o tej problematiki niso pogovarjali niti enkrat!¹ Srž problema je povsem jasna – če se s svojimi mladostniki ne boste pogovarjali o pomenu spolnosti in ljubezni, potem bo svet zapolnil praznino vašega molka s povsem nasprotnim sporočilom.

Mladi vas poslušajo

Vsak starš se zaveda neprestane »infuzije« uživaštva, takojšnje zadovoljitve in poželenja, ki jo mladostnik prejema s hrupom iPoda, spleta in televizije. Slednjega je ravno toliko, da se nekateri starši čutijo ohromljene, kot da ne bi imeli možnosti tekmovati z vsemi temi dejavniki. Pravzaprav povprečen srednješolec gleda televizijo več kot 21 ur na teden in posluša glasbo 3 do 4 ure na dan. To je več časa, kot ga preživi v šoli!

Kljub temu imate starši več vpliva na vaše mladostnike, kot si morda mislite. Čeprav si vaš mladostnik hkrati dopisuje s prijateljem, gleda televizijo, na iPodu posluša glasbo, dela domačo nalogo in pred vami zavija z očmi, je njegovo srce odprto. Temu se preprosto reče večopravnost. Hrup vsega sveta ne bo nikoli mogel zadušiti ljubezni, ki jo vsak dan izkazuje svojemu mladostniku. Čeprav mladi pogosto dajejo vtis, kot da si želijo, da jih pustite pri miru, v resnici iščejo vašo pozornost. Mladi namreč iščejo ljubezen in smisel v svojem življenju. Ravno zato smo zasnovali tečaj *Teologija telesa za mlade*.

Zdi se, da mladi čutijo nepotešljivo žejo po idealizmu in ljubezni, zato jim je potrebno ponuditi navodila, ki jim bodo v pomoč pri izpolnjevanju teh plemenitih hrepenenj. V teologiji telesa papeža Janeza Pavla II. je razloženo, da je načrt poti, ki nam pomaga odkriti pravi smisel v življenju, bližje, kot si morda predstavljamo.

Teologija telesa ni zgolj za mlade

Med branjem naslednjih strani odprite svoje srce različnim načinom, na katere bo to učenje vplivalo na vaše medsebojne odnose in družinsko življenje. Teologija telesa je namenjena vsem ljudem, ne glede na njihovo starost ali stan.

Vse prevečkrat se cerkveni zakoni o morali zdijo samovoljna pravila, ki nam jih v obliki izročila posredujejo vatikanski uradniki. Številnim se ti nauki zdijo tuji in celo vsiljeni. Lepota teologije telesa papeža Janeza Pavla II. je v tem, da cerkveni nauk o spolnosti predstavi kot učenje, za katero se zdi, da je zapisano v naših srcih.

Čeprav vas bo zamisel, da boste svoje mladostnike poučevali teologijo, morda prestrašila, se vam ni treba bati, kajti za posredovanje teh resnic ne potrebujete izkušenj s poučevanjem verouka. Učenje tega tečaja boste lahko svojim mladostnikom posredovali v tolikšni meri, kolikor jih ljubite. Pravzaprav na svetu ne obstaja nihče drug, ki bi otroke naučil tako močno ljubiti, kot to zmore starš, ki ljubi brezpogojno. Neki pregovor namreč pravi: »Čeprav vas otroci morda ne bodo vedno ubogali, vas bodo zagotovo vedno posnemali.«

Nekateri starši se s svojimi mladostniki bojijo pogovarjati o čistosti iz strahu, da jim bodo zastavili neposredno osebno vprašanje kot na primer: »No, ali si ti živel v čistosti, preden si se poročil?« Medtem ko se nekateri starši ne bojijo takšnih zaslíšanj, so mnogi dopustili svoji preteklosti, da jih na tem področju ohromi. Kot starš se morate zavedati, da vaša avtoriteta ne izvira iz vaše popolnosti ali nepopolnosti, temveč iz dejstva, da ste starš. Če ste v preteklosti delali napake in se jih pokesali, potem se vam ni treba ničesar bati. Tovrstne izkušnje lahko uporabite, da svoje mladostnike naučite sprejemati modre odločitve. V vsakem primeru morate starši premagati svojo negotovost, ko v pogovoru z mladostniki beseda nanese na čistost. V njihovo dobro si ne smemo privoščiti, da bi o tem molčali.

Prvo poglavje

Ustvarjeni za ljubezen

Si lahko predstavljate svet, v katerem ne bi bilo ločitev, spolnih zlorab, depresij, spolno prenosljivih bolezní, motenj hranjenja, odvisnosti, varanja in nosečnosti pred poroko?

Težko si je to predstavljati, mar ne? Toda če si vsi želimo tak svet, zakaj potem živimo v resničnosti, ki je popolnoma drugačna od tega? Če smo ustvarjeni za pristno ljubezen, zakaj se nam zdi, da jo je tako težko najti? In če si želimo ljubezni, zakaj se tako pogosto zadovoljimo z njenimi ponaredki? V dvanajstih poglavjih učbenika *Teologija telesa za mlade* so navedeni možni odgovori na ta vprašanja.

V prvem poglavju z naslovom *Ustvarjeni za ljubezen* bomo poskušali odpreti srce in razum vsakega učenca. S tem bomo učencem pomagali dojeti, da jih je Bog, ki je ljubezen, ustvaril iz ljubezni in jih kliče k ljubezni. Pri obravnavi te teme se bomo osredotočili na naslednja izhodišča:

- Bog nas je ustvaril zato, da bi se v nebesih združili z Njim in drugimi.
- Bog je ustvaril naša telesa, ki so dobra.
- Naša telesa razkrivajo globoko resnico o smislu življenja.
- Po naših telesih se razodeva božja ljubezen.

Naučimo se ljubiti in izkusiti ljubezen, ki si jo zaslužimo

Obravnavane teme so sicer globoke, toda namen tečaja ni zgolj podajanje intelektualnega znanja, temveč spodbujanje mladostnikov k temu, da raziščejo svoja življenja tako, da se zazrejo v svoje najgloblje hrepenenje – hrepenenje po ljubezni. Pravzaprav je Bog to željo položil v vsakogar izmed nas zato, da bi nas privedla nazaj k njemu.

Zaradi posledic izvirnega greha ljubezen žal pogosto zamenjujemo s poželenjem, ki je sebična želja po *izrabljanju* druge osebe. Medtem ko se izvorni greh morda zdi nejasen teološki koncept, mladostniki zlahka razumejo »padec človeka«, potem ko razmislijo o njegovih posledicah. Nekateri so ob tem izjavili naslednje:

- »Predala sem se mu, ker sem mislila, da me bo imel zato rajši. Naslednji dan pa se je obnašal, kot da me komaj pozna.«
- »Moji starši so se ločili, ko sem bil star štiri leta, zato nikoli nisem zares imel očeta. Zdaj je mama z nekim drugim tipom, ki se ga pogosto napije, tako da se ves čas prepirata.«
- »Že leta sem zasvojen s pornografijo in ne vem, kako naj se tega rešim.«
- »Preveč sem popila in nato spala z nekim fantom. Zdaj so me poklicali iz bolnišnice in mi povedali, da imam neozdravljivo spolno prenosljivo bolezen.«
- »Zdi se mi, da nihče ne pokaže zanimanja zame. Sovražim svoje telo.«
- »Vedno poslušamo o fantih, ki izkoriščajo dekleta, ampak potem, ko sem dal svoji puncu devištvo, sem odkril, da me vara.«

»Človek ne more živeti brez ljubezni. Brez ljubezni človek ostane bitje, ki je nezmožno razumeti samo sebe, njegovo življenje je brez smisla, če se mu ljubezen ne razodene, če je ne sreča, če je ne izkusi in vzame za svojo, če ni intimno dejaven v njej.«

Papež Janez Pavel II.

Takšne tragične izjave so v življenju mladih pogostejše, kot bi si večina odraslih upala priznati. Kljub temu ima dejansko večina srednješolcev težave na vsaj enem izmed prej omenjenih področij. Toda ne glede na to, kako močno ranjen ali nedolžen je mladostnik, se globoko v srcu vsakogar izmed njih skriva želja po ljubezni, ki je resnična, dobra in čudovita. Žal se zaradi vpliva medijev in sodobne družbe mnogi mladi počutijo popolnoma izgubljene na področju iskanja ljubezni in smisla v svojem življenju. Ugotovil sem, da ko katoličani – tako mlajši kot tudi starejši – izvejo, da takšna zmeda in bolečina »v začetku« nista obstajali, potem začnejo upati, da je mogoče najti odgovore na hrepeneje v njihovih srcih.

»Življenja ni vredno živeti, če ga ne živimo za druge.«

*Blažena mati
Terezija iz Kalkute*

»Od začetka pa ni bilo tako«

Ko nas je Bog ustvaril, nas je ustvaril po svoji podobi. Morda ste že velikokrat slišali Jezusovo izjavo (»Od začetka pa ni bilo tako«), toda niste premišljevali o tem, kaj to v resnici pomeni za naše življenje. Sveto pismo pravi »Bog je ljubezen« (prim. 1 Jn 4,8). Ko je ljubezen prisotna, se nikoli ne pojavi sama. Zato se tudi oseba ne more poročiti sama s seboj. Ljubezen namreč zahteva troje – tistega, ki ljubi, tistega, ki je ljubljen, in ljubezen med njima. Obstajati mora občestvo oseb, ki so združene v ljubezni. Če to prispodobo uporabimo na primeru Boga, potem imamo Očeta, Sina in ogenj ljubezni med njima, ki je Sveti Duh.

Bog nas je ustvaril kot moške in ženske zato, ker je s tem želel, da odražamo njegovo ljubezen, ki daje življenje, in sicer tako, da se iskreno podarjamo drug drugemu. Z združitvijo v zakonu mož in žena svetu razkrijeta nevidno resničnost Boga – da je Bog ljubezen. Toda ne glede na stan (poročen, samski ali posvečen), se je vsak človek zmožen darovati. Zato nas papež Janez Pavel II. spominja na besede Drugega vatikanskega koncila: »Človek lahko v popolnosti odkrije svoj pravi jaz samo v iskrenem darovanju samega sebe.«²

Klic k darovanju samega sebe je vtisnjen v naša telesa. S tem, da se kot moški in ženske dopolnjujemo, je Bog v naša telesa vtisnil klic, naj se podarjamo drug drugemu. Moško telo samo po sebi ni smiselno in enako velja za žensko. Pravi smisel dobita šele v luči drug drugega. To je ključni koncept, na katerem temelji ta prelomnica v cerkvenem učenju papeža Janeza Pavla II., ki jo poznamo pod imenom *teologija telesa*. Preprosto povedano, telo predstavlja ključ do razumevanja pravega smisla našega življenja.

Vprašanja za vaše mladostnike

1. Kako te lahko še močneje ljubim?
2. Kako lahko ti v svojem življenju pristno ljubiš druge?
3. Ali verjameš, da te Bog ljubi?
4. Kaj meniš o zamisli, da moško telo dobi svoj smisel samo v luči ženskega?

KAKO TO URESNIČEVATI V DRUŽINI?

1. Vsakemu otroku se božja ljubezen najprej razkrije v ljubezni med očetom in materjo. Če so otrokovi starši velikodušni, usmiljeni, potrpežljivi in prisotni, bo ta otrok oziroma mladostnik veliko lažje dojel Boga, ki ima enake lastnosti.
2. Mož lahko za svoje otroke stori največ s tem, da ljubi svojo ženo. Enako velja za ženo, ki naj ljubi svojega moža. Mladi bodo v učbeniku *Teologija telesa za mlade* morda res brali o ljubezni, toda prava učiteljica ljubezni je družina. Neka mladostnica mi je nekoč dejala, da zgled njenega očeta postavlja pogoje, ki jih mora izpolnjevati njen bodoči fant. Nekega večera ji je oče rekel: »Mojca, upam, da boš nekega dne našla moškega, ki te bo ljubil tako močno, kot jaz ljubim tvojo mater.« To je nedvomno naredilo velik vtis nanjo. Tudi če svojega sina ali hčer vzgajate kot samohranilci, z vsakodnevnimi žrtvami svojim otrokom izkazujete ljubezen, ki daje življenje.
3. Lastnosti Boga, ki je ljubeče občestvo oseb, je veliko lažje doumeti, če je posameznikova lastna družina podobna takšnemu občestvu. Kaj lahko storite, da boste v svoji družini okrepili edinost med družinskimi člani? Morda vam bo to uspelo s tem, da med večerjo ugasnete televizijo ali pogosteje skupaj molite. Ne glede na to, kaj boste ukrenili, se ne bojte v družinsko življenje uvesti novih navad, saj bodo te okrepile vezi med vsemi člani družine, kar je še posebej pomembno za prihodnja leta.

Teologija telesa za mlade – Priročnik za starše je namenjen staršem, ki ste najbolj odgovorni za vzgojo svojih otrok, zato imate pravico izvedeti, kakšne vsebine bodo vašemu sinu ali hčerki predstavljene pri tečaju *Teologija telesa za mlade*. V tej knjižici želimo na kratko predstaviti teme posameznih poglavij in predloge, s katerimi boste lahko teologijo telesa uresničevali tudi v družini.

Teologija telesa za mlade med drugim odgovarja na naslednja vprašanja:

- Zakaj je Bog v nas položil spolno željo?
- Kakšna je razlika med ljubeznijo in poželenjem?
- Kaj nas naša spolnost uči o Bogu?
- Ali mi Kristus lahko pomaga, čeprav sem že vse »zamočil«?
- Kaj je »govorica telesa« in kako naj jo uporabljam?
- Kako naj odkrijem svojo poklicanost?
- Kako daleč je »predaleč«?
- Kako lahko v družbi, obsedeni s seksom, mlad človek ostane čist?
- Ali je zakon trdnejši, če par s spolnostjo počaka do poroke?
- Ali obstaja upanje, da premagam poželenje in se odpovem pornografiji?

9,50 EUR

ZALOŽBA
DRUŽINA

... EMANUEL